

AAA-002-001602 Seat No. _____

B. Com. (CBCS) (Sem. VI) Examination

March / April - 2016

Core - 9 : Business Environment - II

(New Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001602

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોના જવાબો ઉત્તરવહીમાં જ લખો.
(૨) જમણી તરફના આંકડા જે તે પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : ૨૦

(૧) નીચેનામાંથી કયા દેશોના લોકોની માથાદીઠ આવક ઘણી વધારે હોય છે ?

- (A) ખેતીપ્રધાન દેશોના લોકોની
- (B) ઉદ્યોગ પ્રધાન દેશોના લોકોની
- (C) વિકાસમાન દેશોના લોકોની
- (D) વિકાસશીલ દેશોના લોકોની

(૨) કોઈ પણ દેશનાં ઉદ્યોગીકરણને વેગ મળતા તેનું અર્થતંત્ર નીચેનામાંથી કેવું બને છે ?

- (A) સંગીન બને છે
- (B) વિસ્તૃત બને છે
- (C) ગતિશીલ બને છે
- (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય પ્રકારનું બને છે

- (૩) ભારતમાં કૃષિની નીચી ઉત્પાદકતા માટે નીચેનામાંથી કયા કારણનો સમાવેશ ટેકનોલોજિકલ કારણોમાં થાય છે ?
- (A) પછાત ઉત્પાદન પદ્ધતિ (B) અપૂરતા નીપજ ઘટકો
(C) કુદરત પર આધારિત ખેતી (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય કારણો
- (૪) હરિયાણી ક્રાંતિના નિર્ધારક પરિબલોમાં નીચેનામાંથી કયા પરિબલનો સમાવેશ થતો નથી ?
- (A) સિંચાઈની સુવિધાનો
(B) ખાતરના વપરાશનો
(C) આધુનિક ખેત સાધનોનો
(D) પરંપરાગત ઉત્પાદન પદ્ધતિનો
- (૫) હરિયાણી ક્રાંતિના પરિણામો કેવા આવ્યા છે ?
- (A) ખૂબ સારા (B) નબળા
(C) મધ્યમ (D) સારા
- (૬) ઈ.સ. ૧૯૩૬માં કયા અર્થશાસ્ત્રીએ તેમના પુસ્તક ‘જનરલ થીયરી’માં નાણાકીય નીતિના કાર્યો વિશે વિશદ્દ છણાવટ કરી છે ?
- (A) પ્રો. એડમ સ્મિથે (B) પ્રો. માલ્થુસે
(C) પ્રો. કેઈન્સે (D) પ્રો. માર્શલે
- (૭) જે વ્યાજના દરે RBI વ્યાપારી બેંકોને ધિરાણ આપે છે તે વ્યાજના દરને કયા નામે ઓળખાવી શકાય ?
- (A) રેપો રેઈટનાં નામે
(B) બેંક રેઈટનાં નામે
(C) રિવર્સ રેપો રેઈટનાં નામે
(D) ઉપરોક્ત ત્રણમાંથી એક પણ નામે નહીં

(૮) આવક અને ખર્ચની ઈરાદાપૂર્વકની ગોઠવણી કરવાની રાજ્યની નીતિ એટલે...

- (A) નાણાકીય નીતિ (B) રાજકોષીય નીતિ
(C) આર્થિક નીતિ (D) રાજકીય નીતિ

(૯) ૧૯૯૧થી અમલમાં મૂકવામાં આવેલ આર્થિક સુધારાઓમાં નીચેનામાંથી કઈ પ્રક્રિયાનો સમાવેશ થતો નથી ?

- (A) રાષ્ટ્રીયકરણની પ્રક્રિયાનો
(B) ઉદારીકરણની પ્રક્રિયાનો
(C) ખાનગીકરણની પ્રક્રિયાનો
(D) વૈશ્વિકીકરણની પ્રક્રિયાનો

(૧૦) સરકારે કેટલાક જાહેર સાહસોના થોડા શેરો ખાનગી ક્ષેત્રને વેચ્યા પરંતુ તેનો વહીવટ પોતાની પાસે રાખેલ છે. આ પ્રક્રિયાને શું કહેવામાં આવે છે ?

- (A) ઉદારીકરણ (B) ખાનગીકરણ
(C) વૈશ્વિકીકરણ (D) વિનિવેશ

(૧૧) ૧૯૯૧નું વર્ષ આર્થિક નીતિઓના સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી કયા પગલાં માટે સિમાચિન્હરૂપ છે ?

- (A) તત્કાલિન પરિસ્થિતિના સંદર્ભમાં લેવામાં આવેલ પગલાં માટે
(B) હિંમતપૂર્વકના દૂરગામી પગલાંઓ માટે
(C) વર્તમાન પગલાંઓ માટે
(D) ઉપરોક્ત ત્રણેય માટે

(૧૨) ભારતમાં શરૂઆતમાં લેણદેણની તુલાને ખાધને પહોંચી વળવા માટે નીચેનામાંથી કયા સાધનનો વ્યાપક પ્રમાણમાં આશ્રય લેવામાં આવેલ ?

- (A) આયાત પરવાનાનો (B) ગ્રાન્ટનો
(C) ક્વોટાનો (D) ઉપરોક્ત ત્રણેયનો

(૧૩) ૨૦૦૯-૨૦૧૪ની વિદેશ વેપાર નીતિમાં નિકાસ પ્રોત્સાહન માટે નીચેનામાંથી કયું પગલું ભરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું ?

- (A) અગાઉ અપાયેલી ટેક્સ હોલીડે અને રિફંડ સહિતની રાહતો ચાલુ રાખવાનું
- (B) કેપીટલ ગુડ્ઝ ક્ષેત્રને આયાત જકાતમાંથી મુક્તિ આપવાનું
- (C) નિકાસકારોને ડોલર ક્રેડિટના લાભો આપવાનું
- (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય

(૧૪) ભારત જેવા વિકાસ સાધતા દેશ માટે વિદેશીમૂડીની જરૂરિયાત....

- (A) મૂડીરોકાણની ઉચ્ચ સપાટી જાળવી રાખવા માટે છે
- (B) આંતરમાળખાના વિકાસ માટે છે
- (C) લેણદેણની તુલાની ખાધ ઘટાડવા માટે છે
- (D) ઉપરોક્ત તમામ બાબતો માટે છે

(૧૫) ભારતમાં વિદેશીમૂડી અને વિદેશી સહાય આવતા....

- (A) ખેતીક્ષેત્રનો વિકાસ થયો
- (B) ઉદ્યોગક્ષેત્રનો વિકાસ થયો
- (C) સેવાક્ષેત્રનો વિકાસ થયો
- (D) સર્વાંગી વિકાસ થયો

(૧૬) વિદેશીમૂડીના વિવિધ સ્વરૂપોમાં...

- (A) અનુદાનનો સમાવેશ થાય છે
- (B) લોનનો સમાવેશ થાય છે
- (C) વિદેશી ખાનગી મૂડીરોકાણનો સમાવેશ થાય છે
- (D) ઉપરોક્ત તમામનો સમાવેશ થાય છે

(૧૭) બારમી યોજના લક્ષ્યાંકોની દૃષ્ટિએ કેવી છે ?

- (A) મહત્ત્વાકાંક્ષી (B) વાસ્તવદર્શી
(C) અતિમહત્ત્વાકાંક્ષી (D) આદર્શલક્ષી

(૧૮) બારમી યોજનામાં ઔદ્યોગિકક્ષેત્રે કેટલા ટકા વૃદ્ધિદર હાંસલ કરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે ?

- (A) 9 થી 10% (B) 10.5%
(C) 8% (D) 11%

(૧૯) નીચેનામાંથી કયા દેશે લોકશાહી આયોજન દ્વારા આર્થિક વિકાસ સાધવાનો માર્ગ અપનાવીને દુનિયાને નવો રાહ ચિંધ્યો છે ?

- (A) અમેરિકાએ (B) રશિયાએ
(C) ભારતે (D) ચીને

(૨૦) ભારતમાં આયોજનકાળ દરમિયાન નીચેનામાંથી કઈ નીતિ સૌથી વધુ ખામી ભરેલી રહી છે ?

- (A) વૈશ્વિકીકરણની નીતિ (B) ઉદારીકરણની નીતિ
(C) કરવેરાની નીતિ (D) ખાનગીકરણની નીતિ

૨ ભારતમાં નાના પાયાના ઉદ્યોગોની સમસ્યાઓ જણાવો.

૧૦

અથવા

૨ કૃષિ વિકાસની નવી વ્યૂહરચનાની અસરો વિશે ચર્ચા કરો.

૧૦

૩ ભારતના ધંધાકીય પર્યાવરણ ઉપર રાજકોષીય નીતિની અસરો તપાસો. ૧૦

અથવા

૩ ભારતના ધંધાકીય પર્યાવરણ ઉપર વર્તમાન નાણાકીય નીતિની અસરો તપાસો. ૧૦

૪ વર્તમાન ઔદ્યોગિક નીતિની ભારતનાં ધંધાકીય પર્યાવરણ પરની અસરો તપાસો. ૧૦

અથવા

૪ વિશિષ્ટ આર્થિક વિસ્તારનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૦

૫ બારમી પંચવર્ષીય યોજનાની રૂપરેખા આપી તેનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૦

અથવા

૫ ભારતીય આયોજનની સિદ્ધિઓ અને મર્યાદાઓ સંક્ષિપ્તમાં ચર્ચો. ૧૦

૬ નોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) ૧૦

(૧) ભારતમાં ખેતીક્ષેત્રની નીચી ઉત્પાદકતાનાં કારણો.

(૨) ૨૦૧૫-૨૦૨૦ની નવી વિદેશ વેપારનીતિનું મૂલ્યાંકન.

(૩) ભારતમાં ખાનગીકરણની જરૂરિયાત.

ENGLISH VERSION

- Instructions :**
- (1) Give answer of M.C.Q. in answer book only.
  - (2) Figures to the right side indicate marks of questions.

1 Choose and write correct answer of the following multiple choice questions : **20**

- (1) Which of the following country has substantially high per-capita income ?
  - (A) Agriculture oriented
  - (B) Industrial oriented
  - (C) Developing countries
  - (D) Developed countries
- (2) How any given country becomes out of the following when there is momentum of industrialization ?
  - (A) Sound
  - (B) Expanded
  - (C) Dynamic
  - (D) Above all
- (3) Which of the following cause of low productivity of agriculture in India can be considered in the technical causes ?
  - (A) Backward production method
  - (B) Insufficient yielding components
  - (C) Farming based on nature
  - (D) Above all

- (4) Which of the following factors is not included in determining factor for the green revolution ?
- (A) Irrigational facility
  - (B) Consumption of fertiliser
  - (C) Modern agricultural equipments
  - (D) Conventional production method
- (5) How are the outcomes of green revolution ?
- (A) Very good   (B) Weak
  - (C) Medium   (D) Good
- (6) In 1936 which economist has discussed in detail in his book 'General Theory' the functions of monetary policy ?
- (A) Prof. Adam Smith
  - (B) Prof. Malthase
  - (C) Prof. Keynes
  - (D) Prof. Marshal
- (7) The RBI providing loans to commercial banks at the rates is called which rate ?
- (A) Repo rate   (B) Bank rate
  - (C) Reverse repo rate   (D) None
- (8) State policy of intentional arrangement of income and expenditure means....
- (A) Monetary policy   (B) Fiscal policy
  - (C) Economic policy   (D) Political policy

- (9) Which of the following process is not included in the economic reforms implemented from 1991 ?
- (A) Process of nationalization
  - (B) Process of liberalization
  - (C) Process of privatization
  - (D) Process of globalization
- (10) The Government had sold some of the share of public sector enterprises to the private sector but maintained its management by itself. What this process is called ?
- (A) Liberalization   (B) Privatization
  - (C) Globalization   (D) Disinvestment
- (11) For which of the step the year 1991 become a milestone in the context of economic policies ?
- (A) Steps taken for prevailing conditions
  - (B) For brave foresighted steps
  - (C) For current steps
  - (D) Above all
- (12) Which of the following step was taken in India initially to make up for the deficit of balance of payment ?
- (A) Import license   (B) Grant
  - (C) Quota   (D) Above all
- (13) In the 2009-2014 foreign trade policy which of the following step was decided to be taken ?
- (A) To continue receipts of tax holiday sanctioned earlier.
  - (B) Exempt capital goods for import duty
  - (C) Extend benefits of dollar credit to exporters
  - (D) Above all

- (14) For the developing country like India, the necessity of foreign capital is for....
- (A) Maintaining high level of investment
  - (B) Development of infrastructure
  - (C) Reducing the deficit of balance of payment
  - (D) Above all
- (15) With the foreign capital and aid made available to India there has been development of...
- (A) Agricultural sector (B) Industrial sector
  - (C) Service sector (D) Over all development
- (16) In the different forms of foreign capital ____ is included.
- (A) Grant
  - (B) Loan
  - (C) Foreign private investment
  - (D) Above all
- (17) How is the 12th plan according to its targets ?
- (A) Ambitious (B) Realistic
  - (C) Most ambitious (D) Idealistic
- (18) How much growth rate at the industrial sector in the 12th plan is decided to be achieved ?
- (A) 9 to 10% (B) 10.5%
  - (C) 8% (D) 11%

(19) Which of the following country showed new path to the world by achieving economic development through democratic planning ?

- (A) America   (B) Russia
(C) India   (D) China

(20) Which of the following policy has been defective during the planning period ?

- (A) Globalization policy
(B) Liberalization policy
(C) Taxation policy
(D) Privatization policy

2   Discuss the problems of small scale industries in India.   **10**

OR

2   Discuss the effects of new strategy of agricultural development.   **10**

3   Examine the impact of fiscal policy on business environment of India.   **10**

OR

3   Examine the impact of current monetary policy on business environment of India.   **10**

- 4 Examine the impact of current industrial policy on business environment of India. 10

OR

- 4 Explain meaning of special economic zone and evaluate it. 10

- 5 Give the frame work of 12th five year plan and evaluate it. 10

OR

- 5 Discuss in brief the achievements and limitations of Indian planning. 10

- 6 Write note on : (any one) 10

- (1) Causes for low agricultural productivity in India.
  - (2) Evaluation of foreign trade policy of 2015-2020.
  - (3) Necessity of privatization in India.
-